

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Evaluace v zahraniční rozvojové spolupráci České republiky

*PhDr. Zuzana Hlavičková
MZV ČR, odbor rozvojové spolupráce a
humanitární pomoci*

Evaluace v rozvojové spolupráci ČR – do r. 2008

- Rozvojové středisko Ústavu mezinárodních vztahů pověřeno ze strany MZV k nastartování procesu evaluace v ZRS
- zčásti interní evaluace pod vedením pracovníků Rozvojového střediska
- vyhodnocování projektů v různých partnerských zemích
- etapa především budování kapacit (nejen evaluačních, ale celkově v rozvojové problematice)

Evaluace v rozvojové spolupráci ČR – 2008-2009

- Transformace systému ZRS: přeměna Rozvojového střediska v Českou rozvojovou agenturu
- Gesce procesu evaluace přešla na MZV
- Předsednictví ČR v Radě EU pozastavilo evaluace v novém organizačním uspořádání
- Jednoznačným cílem však bylo zavést nezávislé (externí) evaluace zadávané ze strany MZV

Evaluace v rozvojové spolupráci ČR – etapa s UNDP 2010-11

- Pilotní etapa nezávislých evaluací ve spolupráci s Regionálním centrem UNDP v Bratislavě jako zadavatelem
 - (dlouhodobá spolupráce s MZV na více rozvojových agendách)
- Vyslán pracovník MZV na 1,5 roční sekundment s cílem
 - zrealizovat 2 pilotní ročníky evaluací konkrétních projektů
 - získat know-how v řízení evaluací a přenést jej na MZV

Evaluace v rozvojové spolupráci ČR – s UNDP, 2011

- vybrány 1-3 tématicky příbuzné projekty na evaluaci
- prioritní země s programem, pokračující sektory; Srbsko (prioritní bez programu spolupráce); projekt v oblasti vzdělávání a osvěty
- ETIOPIE: vzdělávání
- MONGOLSKO: průmysl, energetika
- BOSNA a HERCEGOVINA: průmysl, životní prostředí
- SRBSKO: životní prostředí
- MOLDAVSKO: sociální služby, vzdělávání
- ČR: zvyšování povědomí veřejnosti o rozvojové problematice

Evaluace v rozvojové spolupráci ČR – MZV, 2011

- již v r. 2011 MZV poptávalo dvě specifická vyhodnocení ve své režii
 - program vládních stipendií (jaro 2011)
 - programy v gesci MF, MV a MPO (podzim 2011)

Evaluace v rozvojové spolupráci ČR – 2012

- proces vyhodnocování plně v gesci MZV (ve spolupráci s ČRA, ministerstvy, FoRS, ad.)
- vypisována výběrová řízení (doposud zakázky malého rozsahu do 500 tis. Kč)
- kontrahovány jak právnické, tak fyzické osoby (řízení otevřená oběma typům předkladatelů)
- po konzultacích naplánováno 6 evaluací projektů (jako v r. 2011)

Evaluace v rozvojové spolupráci ČR – 2012

- 1-2 tématicky příbuzné projekty na evaluaci
- prioritní země, pokračující sektory; projekt ke zvyšování povědomí české veřejnosti
- PALESTINSKÁ ÚZEMÍ: energetika
- MONGOLSKO: sociální služby, sociální práce
- BOSNA a HERCEGOVINA: hromadná doprava
- GRUZIE: drobné podnikání / zemědělství
- MOLDAVSKO: voda a sanitace / životní prostředí
- ČR: globální rozvojové vzdělávání

Efektivnost pomoci/ rozvoje (Aid Effectiveness)

- aktuální téma v mezinárodní rozvojové spolupráci (v posledních cca 8 letech)
- reflektováno ze strany EU, OSN i OECD
- „High Level Fora“ v Paříži, Akkře, Pusanu
- evaluace jedním z důležitých nástrojů ke zvyšování efektivnosti

Vazba evaluace na efektivnost pomoci/ rozvoje

- řízení orientované na výsledky (*managing for results*) jedním z 5 principů efektivnosti v Pařížské deklaraci (a následujících dokumentech)
- jak dárcovské, tak přijímající země se mají soustředit na dosahování a měření výsledků

Systemové změny v ZRS ČR zvyšující efektivnost

- rozdělení kompetencí mezi MZV a rezortní ministerstva (zákon o ZRS)
- centralizace rozpočtu na bilaterální projekty na MZV/ČRA
- rozdělení úkolů mezi ORS a ČRA

Metodika projektového cyklu – školení pro diplomaty ZÚ, teritoriální odbory

Lokální koordinátoři pro ZRS při ZÚ

zatím ve většině prioritních zemí 1, Moldavsko + Mongolsko 2
plánujeme ve všech 10 prioritních zemích po 1

Záměr: vznik poboček ČRA nebo posílení ZÚ o diplomaty specializované na rozvojovou agendu (v prioritních zemích)

Příspěvní evaluace ke zvyšování efektivnosti ZRS

- vyhodnocení jako objektivní zdroj ponaučení pro navazující rozvojové aktivity
- doporučení z evaluačních zpráv r. 2011 zpracována do jednotné podoby (v případě potřeby přeformulována) a gestoři (ČRA, MZV, ZÚ, příp. realizátor) pověřeni jejich uvedením do praxe
 - alternativou písemně zdůvodněné nepřijetí doporučení (v praxi v současnosti nerealizovatelném, apod.)

Evaluace v ZRS ČR – výhled do budoucna

- vize postupného přechodu MZV jako zadavatele od vyhodnocování projektů k zadávání strategických (komplexních) evaluací
- zkušenější donoři (starší ČS EU, organizace systému OSN, apod.) takovým vývojem prošli před nějakou dobou
- aktuální výzva: příprava na průběžné (*mid-term*) evaluace programů spolupráce s prioritními zeměmi

Evaluace v ZRS ČR – příprava na evaluace programů

- programové rámce ZRS s Afghánistánem, Bosnou a Hercegovinou, Etiopií, Moldavskem a Mongolskem
- platné do r. 2017, evaluace v období 2013-14 mají umožnit korekce programů dle potřeby
- náročnosti těchto vyhodnocení bude muset odpovídat důkladná formulace zadávacích podmínek (ToR) i časová dotace poskytnutá řešitelským týmům